

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ для студентів 2 курсу заочного факультету (3-й семестр)

ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Для вивчення питань кожної теми і правильного вирішення запропонованих практичних завдань слід брати до уваги такі методичні поради. У першу чергу, варто проаналізувати відповідні статті Загальної частини КК України, а де це потрібно, звернутися також і до положень його Особливої частини, нормативно-правових актів іншої галузевої належності; вивчити певні розділи підручника та іншу рекомендовану літературу; опрацювати конспект лекції з відповідної теми. Працюючи з нормативно правовими актами, слід щоразу ретельно перевіряти їх актуальну редакцію, використовуючи, зокрема, електронні інформаційно-пошукові системи «Законодавство», «Ліга» та інші електронні бази даних. Знайомлячись з матеріалами судової практики, варто враховувати можливі зміни правових позицій Верховного Суду.

Вирішуючи конкретне завдання, слід уважно вивчити його фактичні обставини, з'ясувати сутність поставлених питань, знайти конкретні приписи кримінального закону, на підставі яких потрібно дати відповідь. Якщо умови завдання передбачають можливість альтернативного рішення, їх обов'язково необхідно навести для обговорення. Відповідь треба викласти в письмовій формі з належною аргументацією і обов'язковим посиланням на джерела. У проєкті рішення доцільно залишати поля для внесення можливих виправлень і уточнень під час проведення практичних занять. Зверніть увагу на те, що рішення задачі має бути виключно в межах теми, яка вивчається. Звертатися до статей Особливої частини потрібно лише в тому випадку, якщо про це прямо зазначено у запитанні. Кваліфікувати вчинене особою суспільно небезпечне діяння та доводити ознаки складу відповідного кримінального правопорушення не потрібно, оскільки це виходить за межі предмету вивчення загальної частини кримінального права як навчальної дисципліни.

Рішення задачі потрібно розпочати із зазначення теми, на знання якої ця задача розрахована. Далі потрібно виписати питання, які наведені після фабули задачі, та послідовно надати на кожне з них розгорнуту та аргументовану відповідь. Зазвичай така відповідь передбачає ознайомлення із певним поняттям та його ознаками. Необхідно виписати визначення цього поняття, навести ознаки, які його характеризують, та розкрити їх зміст. Якщо визначення цього поняття закріплено у відповідній статті Загальної частини КК України, то, окрім визначення даного поняття, потрібно зазначити частину та номер цієї статті. Посилатися потрібно не лише на норми кримінального закону, але й на норми Конституції України, якщо їх можна використати під час вирішення задачі. Окрім розкриття змісту ознак певного поняття, потрібно довести їх наявність у конкретній ситуації, яка описана у фабулі задачі. Рішення кожної задачі має закінчуватися стислим висновком.

На практичних заняттях студент коротко резюмує фабулу завдання і детально презентує своє рішення. Також він може брати участь в обговоренні результатів, представлених колегами по навчальній аудиторії, пропонувати

альтернативні шляхи вирішення завдання, надавати додаткові аргументи, контраргументи й пропозиції. Наприкінці заняття викладач робить остаточний висновок, аналізуючи результати дискусії, розглядаючи допущені помилки й пропонуючи шляхи їх усунення.

Список рекомендованої літератури.

Загальна частина: підручник / В. Я. Тацій, В. І. Тютюгін, В. І. Борисов та ін.; за ред.: В. Я. Тація, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова. 6-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 584 с.

Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. / за заг. ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 5-те вид., допов. Т. 1 : Загальна частина / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. Харків: Право, 2013. 376 с.

Питання кримінального права у рішеннях Конституційного Суду України: навч. посібник / упоряд.: Л.П. Брич, О.І. Денькович, Л.В. Курило, В.С. Ясеницький; вид. друге, допов. Львів: ЛьвДУВС, 2015. 264 с.

Правові позиції Європейського суду з прав людини: аналітичний огляд / О.М. Дроздов, О.В. Дроздова; за заг. ред. О.М. Дроздова, М.С. Ковтун, В.І. Ковтуна. Харків: Фактор, 2018. 624 с.

Рішення Європейського суду з прав людини в кримінальних справах. Захист життя, здоров'я, честі та гідності / за заг. ред. В.С. Ковальського. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 296 с.

Практика застосування Верховним Судом України положень Загальної частини Кримінального кодексу України / уклад. О. П. Горох; за заг. ред. А. А. Музики. Київ : Центр учбов. л-ри, 2017. 524 с.

Правові висновки Верховного Суду України щодо застосування норм кримінального права (2011-2017 роки) / уклад. О. П. Горох, А. А. Музика ; за заг. ред. А. А. Музики. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 845 с.

Правові висновки Верховного Суду (кримінальна юрисдикція) за 2018 рік / упоряд.: Н. О. Антонюк, П. П. Андрушко. Київ : Правова єдність : Алерта, 2019. 342 с.

Тема. Закон про кримінальну відповідальність. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі і просторі

1. На одному з пунктів митного контролю 15.07.2017 р. при в'їзді до України був затриманий Амурченко, який намагався увезти з приховуванням від митного контролю частини вогнепальної нарізної зброї. За даним фактом було відкрито кримінальне провадження і Амурченку повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 201 КК України. Захисник Амурченка подав клопотання про закриття цього провадження, посиляючись на те, що кримінальна відповідальність за контрабанду частин вогнепальної зброї була встановлена лише Законом України від 18.05.2017 р. «Про внесення зміни до статті 201 Кримінального кодексу України щодо криміналізації контрабанди частин вогнепальної зброї». Відповідно до п. 1 Прикінцевих положень цей Закон набував чинності через

тридцять днів із дня його опублікування, а опублікований він був в «Офіційному віснику України» лише 23.06.2017 р.

Як регулюється порядок набрання чинності законами про внесення змін до КК України? З якого часу набрав чинності закон України від 18.05.2017 р. «Про внесення зміни до статті 201 Кримінального кодексу України щодо криміналізації контрабанди частин вогнепальної зброї»? Якою редакцією ст.201 КК України визначається кримінальна протиправність учиненого Амурченком діяння?

2. Член екіпажу невійськового судна, яке під прапором Турції було пришвартовано в одному із портів України, Іса, який був громадянином Турції, вчинив умисне вбивство свого співвітчизника – Арона.

I варіант: Назвіть принципи чинності кримінального закону в просторі. Чи можна Ісу притягнути до кримінальної відповідальності за умисне вбивство на підставі КК України? Аргументуйте свою відповідь.

II варіант: Чи зміниться рішення задачі, якщо буде встановлено, що судно є військовим?

III варіант: Чи зміниться рішення задачі, якщо буде встановлено, не тільки той факт що судно було військовим, але й те, що Іса, перебуваючи на борту цього судна, вбив громадянина України Омельченка?

Т е м а. Кримінальне правопорушення та його види

3. Гравер, бажаючи похизуватися власною майстерністю, підробив печатку закладу вищої юридичної освіти. Показавши її друзям та знайомим, він згодом передав її як експонат до музею криміналістики.

Ознайомтеся із розділом XV Особливої частини КК України. Чи є вчинене гравером діяння кримінальним правопорушенням? Аргументуйте свою відповідь, посилаючись на ч. 1 ст. 11 КК України.

4. I варіант: Бровченко вчинив умисне вбивство, за яке його на підставі ч. 1 ст. 115 КК України було засуджено до 8 років позбавлення волі.

II варіант: у 2021 р. Бровченко вчинив крадіжку, за яку на підставі ч. 1 ст. 185 КК його було засуджено до 5 років обмеження волі.

III варіант: Бровченко вчинив кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 240 КК України, за яке його було засуджено до штрафу в розмірі 500 н.м.д.г.

Яку класифікацію кримінальних правопорушень і злочинів передбачає КК України? Які критерії покладені в основу класифікації? Визначте, до категорії яких кримінальних правопорушень належать діяння, вчинені винним у кожному варіанті.

Т е м а. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення

5. На автотрасі водій легкового автомобіля з двома пасажиром не впорався з керуванням і врізався в дерево на узбіччі. Автомобілісти Романенко

і Дмитренко, які у цей час проїжджали повз місце пригоди, бачили розбиту автівку і закривавлених людей, але не зупинилися. Через їх байдужість загинуло три особи.

Ознайомтеся зі змістом ст. 136 КК. До яких видів складів кримінальних правопорушень за конструкцією об'єктивної сторони належить діяння, передбачене у ч. 3 ст. 136 КК. Чи наявна об'єктивна сторона цього крим. правопорушення у поведінці Романенка і Дмитренка? Які умови кримінальної відповідальності за бездіяльність?

6. До Нани грубо чіплявся Шмалько. Дівчина у відповідь дала йому ляпаса. Внаслідок цього у Шмалька відкрилася носова кровотеча і він помер до приїзду швидкої допомоги. Виявилося, що Шмалько страждав на гемофілію і мав аномальну побудову носоглотки, через що і захлинувся кров'ю.

Чи є причинний зв'язок між діями Нани і смертю Шмалька? Чи має значення той факт, що Шмалько мав гемофілію й аномалію носоглотки? Який вид причинного зв'язку наявний у цій ситуації?

Т е м а. Суб'єкт кримінального правопорушення

7. П'ятнадцятирічний Грищенко, перебуваючи у стані наркотичного сп'яніння, вчинив розбійний напад на аптеку з метою заволодіння грошима, але був затриманий охоронцем і переданий до поліції. Захисник, посиляючись на показання родичів, стверджував, що Грищенко систематично вживав опіати, тому під час розбою перебував у стані наркотичної абстиненції. Із цієї причини його не можна притягати до кримінальної відповідальності.

Чи вірна аргументація захисника? У чому відмінність наркотичного сп'яніння від наркотичної абстиненції і як це може вплинути на притягнення особи до кримінальної відповідальності. Чи буде Грищенко притягнутий до кримінальної відповідальності за розбій?

Т е м а . Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення

8. Під час сварки Мирненко зробив постріл дробовим зарядом у свого сусіда Костильова із близької відстані. Від отриманого поранення потерпілий впав. Мирненко викликав швидку допомогу і намагався допомогти Костильову власноруч, проте останній помер. Мирненко стверджував, що вбивати Костильова не хотів і цілився у руку.

Яка з форм і видів вини має місце в діянні Мирненка щодо заподіяння смерті Костильову? Ознайомтеся з правовим висновком ВСУ, викладеним у ПВСУ у справі № 5-46кс13 від 14. 11.2013 р. та у постановках ККС ВС від 04.07.2018 р. по справі № 628/4025/13-к, від 08.05.2018 р. і по справі № 755/6384/15к (стосовно того, на які обставини слід звертати увагу при визначенні спрямованості умислу). Наведіть аргументи власної позиції.